

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

A7-0054/2013

4.4.2013

SPRAWOZDANIE

na temat dalszego rozwoju poprzez wymianę handlową
(2012/2224(INI))

Komisja Rozwoju

Sprawozdawca: Alf Svensson

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej (*): Tokia Saifi, Komisja Handlu
Międzynarodowego

(*) Zaangażowane komisje – art. 50 Regulaminu

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	19
OPINIA KOMISJI HANDLU MIĘDZYNARODOWEGO	21
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	25

(*) Zaangażowana komisja – art. 50 Regulaminu

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

na temat dalszego rozwoju poprzez wymianę handlową

(2012/2224(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Handel, wzrost gospodarczy i rozwój” (COM(2012)0022) z dnia 27 stycznia 2012 r., który jest aktualizacją komunikatu na ten sam temat z dnia 18 września 2002 r.,
- uwzględniając art. 207 i 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając inne komunikaty i dokumenty robocze służb Komisji z ostatnich lat odnoszące się do tego tematu, w tym komunikat zatytułowany „Spójność polityki na rzecz rozwoju” (COM(2009)0458, SEC(2010)0421, SEC(2011)1627), plan działań UE na rzecz równouprawnienia kobiet i mężczyzn w ramach rozwoju na lata 2010–2015 (SEC(2010)0265), komunikat w sprawie zwiększenia wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian (COM(2011)0637), komunikat w sprawie zwiększenia wsparcia UE dla krajów rozwijających się w mobilizowaniu środków na finansowanie rozwoju (COM(2012)0366), komunikat w sprawie podejścia UE do kwestii odporności (COM(2012)0586), komunikat w sprawie ochrony socjalnej w ramach współpracy UE na rzecz rozwoju (COM(2012)0446), komunikat zatytułowany „Współpraca Europy ze społeczeństwem obywatelskim w dziedzinie stosunków zewnętrznych” (COM(2012)0492), a także komunikat w sprawie pomocy na rzecz wymiany handlowej (COM(2007)0163) oraz roczne sprawozdania Komisji z nadzoru dotyczące tej pomocy,
- uwzględniając konkluzje Rady dotyczące podejścia UE do handlu, wzrostu i rozwoju w następnym dziesięcioleciu z dnia 16 marca 2012 r. oraz jej inne konkluzje mające znaczenie dla tej kwestii,
- uwzględniając umowę z Kotonu¹,
- uwzględniając uregulowania dotyczące instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju² oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju i ich wdrażanie,
- uwzględniając strategiczne ramy UE dotyczące praw człowieka i demokracji oraz pkt. 11 związanego z nimi planu działania dotyczący handlu³,
- uwzględniając udoskonalone zintegrowane ramy pomocy związanej z handlem w krajach najsłabiej rozwiniętych, opracowane pod przewodnictwem Banku Światowego,
- uwzględniając program godnej pracy MOP oraz inicjatywę ONZ na rzecz minimum

¹ Umowa z Kotonu zmieniona w 2005 i w 2010 r.

² Rozporządzenie (WE) nr 1905/2006, Dz.U. L 378 z 21.12.2006, s. 41.

³ Dokument prasowy Rady nr 11855/12.

ochrony socjalnej,

- uwzględniając IV Światową Konferencję w sprawie Kobiet, która odbyła się we wrześniu 1995 r. w Pekinie, a także przyjętą na niej Deklarację Pekijską i Platformę Działania,
 - uwzględniając własne rezolucje odnoszące się do handlu i rozwoju, w tym rezolucje w sprawie handlu i ubóstwa¹; pomocy na rzecz wymiany handlowej²; umów o partnerstwie gospodarczym³; ogólnego systemu preferencji Unii Europejskiej⁴; odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw⁵, kwestii podatkowych w odniesieniu do krajów rozwijających się⁶; stosunków UE - Afryka⁷; bezpieczeństwa żywności⁸; ogólnego rozwoju polityki rozwojowej UE⁹ i spójności polityki na rzecz rozwoju¹⁰,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju oraz opinię Komisji Handlu Międzynarodowego (A7-0054/2013),
- A. mając na uwadze wyraźne wzajemne powiązania między art. 207 i 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; mając na uwadze, że art. 207 przewiduje prowadzenie wspólnej polityki handlowej zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii, a art. 208 nakłada obowiązek uwzględnienia celów współpracy na rzecz rozwoju przy realizacji unijnych strategii politycznych, które mogłyby mieć wpływ na kraje rozwijające się;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z Deklaracją Pekijską i Platformą Działania państwa członkowskie i Komisja przyjęły strategię uwzględniania aspektu płci w ramach swojej polityki współpracy na rzecz rozwoju;
- C. mając na uwadze, że ograniczanie ubóstwa oraz dążenie do realizacji milenijnych celów rozwoju to główne elementy unijnej polityki rozwoju, które powinny również stanowić wyznacznik unijnej polityki handlowej w stosunku do krajów rozwijających się; mając na uwadze, że wspieranie praw człowieka powinno zostać włączone do tej polityki i być jednym z elementów opartego na prawach człowieka podejścia do rozwoju przyjętego przez UE;
- D. mając na uwadze, że liberalizacja handlu nie oznacza automatycznie ograniczania ubóstwa, jednak otwarcie handlu może być jednym z najskuteczniejszych czynników stymulujących wzrost gospodarczy i rozwój jedynie wówczas, gdy istnieje będą ku niemu

¹ Dz.U. C 298 E z 8.12.2006, s. 261.

² Dz.U. C 102 E z 24.4.2008, s. 291.

³ Dz.U. C 102 E z 24.4.2008, s. 301; Dz.U. C 323 E z 18.12.2008, s. 149; Dz.U. C 117 E z 6.5.2010, s. 101; Dz.U. C 117 E z 6.5.2010, s. 124.

⁴ Dz.U. C 284 E z 20.9.2012, s. 69.

⁵ Dz.U. C 301 E z 13.12.2007, s. 45; Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 101.

⁶ Dz.U. C 199 E z 7.7.2012, s. 37.

⁷ Dz.U. C 169 E z 15.6.2012, s. 45.

⁸ Dz.U. C 56 E z 26.2.2013, s. 75.

⁹ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0320. Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0386.

¹⁰ Dz.U. C 161 E z 31.5.2011, s. 47; Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0399.

właściwe warunki;

- E. mając na uwadze, że pomyślny, oparty na handlu rozwój możliwy jest między innymi przy właściwie funkcjonujących instytucjach, skutecznej walce z korupcją, zdrowym sektorze prywatnym oraz dążeniu do ogólnego i integracyjnego rozwoju gospodarczego, dywersyfikacji oraz stopniowym podwyższaniu się wartości dodanej;
- F. mając na uwadze, że polityka handlowa UE wobec krajów rozwijających się ma na celu skuteczniejsze włączanie ich do międzynarodowego systemu handlowego, jednak brakuje jej wyraźnie zdefiniowanych celów w zakresie rozwoju, dlatego też istnieje ryzyko, że ucierpi lokalna produkcja, a zależność od eksportu towarów wzrośnie; mając na uwadze, że mimo znacznych wysiłków na rzecz liberalizacji niektóre kraje rozwijające się, zwłaszcza kraje najsłabiej rozwinięte, nie są w stanie zdywersyfikować produkcji i eksportu;
- G. mając na uwadze nierównomierny wpływ globalizacji na ograniczanie ubóstwa; mając na uwadze, że duży odsetek ludności w krajach rozwijających się nadal żyje w skrajnym ubóstwie, zwłaszcza w krajach najsłabiej rozwiniętych; w 1990 r. odsetek ludności żyjącej w skrajnym ubóstwie w krajach najsłabiej rozwiniętych wynosił 18%, a do 2007 r. wzrósł on dwukrotnie, sięgając 36%;
- H. mając na uwadze, że negocjacje umów o partnerstwie gospodarczym są bardzo opóźnione, ogólny postęp jest nadal słaby, cele rozwoju nie są wyraźnie określone w strategii zawierania przez UE umów o partnerstwie gospodarczym i sytuacji nie da się naprawić tylko poprzez przesunięcie ostatecznego terminu;
- I. mając na uwadze, że kraje ubogie mają trudności z rekompensowaniem spadku wpływów z opodatkowania handlu, wynikającego z globalnego kontekstu obecnej liberalizacji handlu; mając na uwadze, że w wyniku nałożenia na towary przetworzone opłat celnych wyższych niż te dotyczące surowców wzrasta ryzyko, że kraje rozwijające się zostaną zredukowane do wyłącznie do roli eksporterów surowców;
- J. mając na uwadze, że należy wyeliminować negatywny wpływ wspólnej polityki rolnej na handel i rozwój krajów rozwijających się;
- K. mając na uwadze, że rozwój agropaliw opierał się głównie na rozwoju wielkoobszarowych monokultur przemysłowych, co przyczyniło się do upowszechnienia praktyk rolniczych, które są szkodliwe dla środowiska naturalnego, różnorodności biologicznej, żyzności gleb i dostępności wody; mając na uwadze, że rozpowszechnianie się agropaliw może mieć poważne skutki w kontekście naruszania praw do gruntów, utraty dostępu do ważnych zasobów naturalnych, wylesiania i degradacji środowiska;
- L. mając na uwadze, że kraje należące do górnej strefy dochodów średnich w dniu 1 stycznia 2014 r. zostaną wyłączone z ogólnego systemu preferencji Unii Europejskiej, jednak nie wiadomo w jakim zakresie będzie się to wiązać z nowymi możliwościami wywozu w przypadku najmniej rozwiniętych krajów;
- M. mając na uwadze, że pomoc na rzecz wymiany handlowej ma na celu wspieranie krajów rozwijających się, aby mogły one między innymi budować zdolności handlowe, znosić

przeszkody administracyjne w handlu, zapewniać efektywniejszą infrastrukturę do transportu towarów oraz wzmocnić przedsiębiorstwa lokalne, by przygotować je do spełniania lokalnych potrzeb, konkurencji rynkowej i pozwolić im korzystać z nowych możliwości rynkowych; mając na uwadze, że pomoc na rzecz wymiany handlowej powinna wspierać przetwarzanie i dywersyfikację produkcji, pomagać w integracji regionalnej, sprzyjać transferom technologii, a także ułatwiać tworzenie lub rozwój potencjału w zakresie produkcji krajowej oraz zmniejszanie nierówności w dochodach;

- N. mając na uwadze, że integracja regionalna jest skutecznym sposobem zapewnienia dobrobytu, pokoju i bezpieczeństwa; mając na uwadze, że korzyści rozwojowe lepiej funkcjonującego handlu wewnętrznego i regionalnego mogą być równie duże jak korzyści bardziej rozwiniętego handlu zewnętrznego albo nawet większe, szczególnie w kontekście zmiany klimatu; mając na uwadze, że handel regionalny w Afryce dotyczy w przeważającym stopniu towarów przetworzonych, podczas gdy handel zewnętrzny dotyczy przede wszystkim surowców;
- O. mając na uwadze, że wywóz zasobów naturalnych kojarzy się często z korupcją, a także ze stagnacją w innych sektorach gospodarki; mając na uwadze, że zjawisko tzw. przekleństwa zasobów jest już ogólnie uznane i w ramach unijnej polityki handlowej powinno się dążyć do zapobiegania powstawaniu tego zjawiska i do walki z nim;
- P. mając na uwadze, że tzw. zasoby będące źródłem konfliktów są zasobami naturalnymi, których systematyczne wydobycie i sprzedaż wiąże się w kontekście konfliktu z rażącymi przypadkami łamania praw człowieka, naruszeniami międzynarodowego prawa humanitarnego lub naruszeniami równoważnymi zbrodni w świetle prawa międzynarodowego, przyczynia się do nich lub jest ich skutkiem;
- Q. mając na uwadze, że polityka UE musi wspierać bezpieczeństwo żywnościowe, nigdy zaś nie może działać na jego szkodę; mając na uwadze, że bardzo ważne jest również zatrzymanie zjawiska przekwalifikowywania gruntów uprawnych, które w krajach rozwijających się lub w regionach dotkniętych ustawicznym brakiem bezpieczeństwa żywnościowego gwarantują produkcję żywności na potrzeby lokalne lub regionalne (ang. land grab);
- R. mając na uwadze, że w szczególności wspieranie biopaliw przyczyniło się do pośredniej zmiany sposobu użytkowania gruntów oraz niestabilności cen żywności w krajach rozwijających się;
- S. mając na uwadze, że zapewnienie bezpieczeństwa w zakresie posiadania praw własności gruntów przez drobnych producentów rolnych, którzy stanowią większość właścicieli ziemskich w krajach rozwijających się i należą do grupy społecznej znajdującej się w najtrudniejszej sytuacji, jest warunkiem sprawnego funkcjonowania rynków nieruchomości i rynków kredytowych mających zasadnicze znaczenie dla stabilnego i zrównoważonego rozwoju;
- T. mając na uwadze, że inwestowanie w stwarzanie kobietom większych możliwości, w szczególności w zakresie mikrokredytów, ma podstawowe znaczenie dla osiągnięcia dużych korzyści pod względem rozwoju gospodarczego i społecznego;

Uczynienie handlu skuteczną siłą napędową wzrostu, rozwoju oraz ograniczania ubóstwa

1. potwierdza swe stanowisko, że ułatwianie zrównoważonego rozwoju musi być nadrzędnym celem polityki handlowej UE w stosunku do krajów rozwijających się; jest zdania, że należy sformułować konkretne i zrównoważone cele w zakresie rozwoju dla wszystkich inicjatyw w ramach tej polityki;
2. podkreśla, że skoro nie można z całą pewnością stwierdzić, że liberalizacja handlu prowadzi do wzrostu i ograniczenia ubóstwa, wymianę handlową i pomoc na rzecz polityki handlowej należy stale opracowywać na podstawie przejrzystych procesów partycypacyjnych, które sprzyjają integracji społecznej i angażują wszystkie zainteresowane strony, ze zwróceniem szczególnej uwagi na grupy znajdujące się w najbardziej niekorzystnej sytuacji społecznej, a zwłaszcza kobiety;
3. zwraca uwagę, że sprawiedliwy handel między UE a krajami rozwijającymi się musi opierać się na całkowitym przestrzeganiu i zagwarantowaniu norm i warunków pracy określonych przez MOP, a także zapewnić stosowanie jak najwyższych norm społecznych i środowiskowych; podkreśla, że obejmuje to płacenie uczciwej ceny za zasoby i produkty rolne pochodzące z krajów rozwijających się;
4. domaga się, aby zwrócić szczególną uwagę na propagowanie równouprawnienia płci i wzmocnienie pozycji kobiet;
5. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że program działań na rzecz zmian skupia się na środowisku przedsiębiorczym, integracji regionalnej oraz rynkach światowych, a także na ochronie socjalnej, zdrowiu, edukacji i tworzeniu miejsc pracy (COM(2011)0637);
6. wzywa do pełnego wdrożenia spójności polityki na rzecz rozwoju, w tym do położenia kresu rażąco niesprawiedliwym praktykom produkcyjnym i handlowym, przeławianiu oraz dopłatom rolnym, które są szkodliwe dla rozwoju i zagrażają bezpieczeństwu żywnościowemu;
7. podkreśla, że polityka inwestycyjna wiąże się z dwoma głównymi wyzwaniami w przypadku krajów rozwijających się: na szczeblu krajowym polityka inwestycyjna musi zostać włączona do strategii rozwojowej i obejmować cele w zakresie zrównoważonego rozwoju; natomiast na szczeblu międzynarodowym konieczne jest wzmocnienie wymiaru rozwojowego międzynarodowych umów inwestycyjnych oraz zrównoważenie praw i obowiązków państw i inwestorów;
8. ubolewa, że według sprawozdania UNCTAD dotyczącego inwestycji światowych za rok 2012 niektóre międzynarodowe umowy inwestycyjne zawarte w 2011 r. odzwierciedlają tradycyjny model traktatowy, który skupia się na ochronie inwestycji jako jedynym celu traktatu; z zadowoleniem przyjmuje jednak to, że niektóre nowe międzynarodowe umowy inwestycyjne zawierają postanowienia gwarantujące, że traktat nie będzie utrudniał krajom realizacji strategii zrównoważonego rozwoju kładących nacisk na środowiskowy i społeczny wpływ inwestycji, ale raczej będzie sprzyjał ich realizacji;
9. z zaniepokojeniem zauważa rosnącą liczbę przypadków rozstrzygnięcia sporów pomiędzy

inwestorami a państwami wynikających z międzynarodowych umów inwestycyjnych, w których inwestorzy podawali w wątpliwość kluczowe publiczne strategie polityczne, twierdząc, że wywarły one negatywny wpływ na ich perspektywy biznesowe; podkreśla w tym kontekście, że według sprawozdania UNCTAD dotyczącego inwestycji światowych za rok 2012 międzynarodowe umowy inwestycyjne budzą coraz więcej kontrowersji i stają się coraz bardziej newralgiczne pod względem politycznym, głównie z powodu rozpowszechnienia się przewidzianego w międzynarodowych umowach inwestycyjnych arbitrażu w sporach między inwestorami a państwami, który powoduje rosnące niezadowolenie (np. Australia wydała oświadczenie dotyczące swojej polityki handlowej, w którym ogłosiła, że nie będzie już włączać klauzul regulujących rozstrzygnięcie sporów między inwestorem a państwem do przyszłych międzynarodowych umów inwestycyjnych) i który stanowi odzwierciedlenie m.in. wad w systemie (np. szeroki zakres postanowień obejmujący wyłączenie, wątpliwości dotyczące kwalifikacji arbitrów, brak przejrzystości, wysokie koszty postępowania, a także związek pomiędzy rozstrzygnięciem sporów między inwestorem a państwem a rozstrzygnięciem sporów międzypaństwowych); nalega w związku z tym, aby wszelkie umowy inwestycyjne zawierane w przyszłości w Europie gwarantowały, że rozstrzygnięcie międzynarodowych sporów między inwestorami a państwami nie będzie podważało zdolności państw do stanowienia prawa z korzyścią dla interesu publicznego;

10. przypomina, że mobilizowanie inwestycji na rzecz zrównoważonego rozwoju pozostaje głównym wyzwaniem dla krajów rozwijających się, w szczególności dla krajów najslabiej rozwiniętych; podkreśla w tym kontekście, że UNCTAD opracowała kompleksowe ramy polityki inwestycyjnej na rzecz zrównoważonego rozwoju (IPFSD), w których kładzie się szczególnie nacisk na zależność między inwestycjami zagranicznymi a zrównoważonym rozwojem;
11. wzywa UE do aktywnego wykorzystywania wielu instrumentów, jakie ma do swojej dyspozycji, w celu wspierania pokoju, poszanowania praw człowieka, demokracji, praworządności, dobrego zarządzania, zdrowych finansów publicznych, inwestycji infrastrukturalnych, poszanowania norm społecznych przez przedsiębiorstwa europejskie i ich jednostki zależne, niezawodnego zapewniania podstawowych usług oraz wspierania integracyjnego i zrównoważonego wzrostu i ograniczania ubóstwa w krajach rozwijających się, a co za tym idzie, tworzenia środowiska sprzyjającego skutecznemu udzielaniu pomocy na rzecz wymiany handlowej oraz trwałemu rozwojowi handlu;
12. podkreśla, że pomyślnie włączenie krajów rozwijających się do światowej wymiany handlowej wymaga więcej niż tylko lepszego dostępu do rynków i wzmocnionych przepisów dotyczących handlu międzynarodowego; zwraca zatem uwagę, że programowanie pomocy na rzecz wymiany handlowej powinno wspierać kraje rozwijające się w ich dążeniu do propagowania handlu lokalnego, eliminowania ograniczeń podaży i rozwiązania problemu słabości strukturalnej, co można osiągnąć poprzez wdrażanie reform wewnętrznych w dziedzinach polityki związanych z wymianą handlową, wprowadzanie ułatwień w handlu, zwiększanie potencjału celnego, modernizację infrastruktury, zwiększanie zdolności produkcyjnych i rozwój rynków krajowych i regionalnych;
13. przypomina, że międzynarodowa wymiana handlowa nie oznacza automatycznie

ograniczania ubóstwa; zauważa w tym kontekście, że UNCTAD stwierdza, iż średni poziom integracji handlowej w przypadku krajów najsłabiej rozwiniętych, mierzony stosunkiem wywozu i przywozu towarów i usług do PKB, jest w istocie wyższy niż poziom integracji gospodarek rozwiniętych od wczesnych lat 90 XX w.; jest w związku z tym zdania, że utrzymywanie się masowego ubóstwa w krajach najsłabiej rozwiniętych jest konsekwencją zacofania gospodarczego tych krajów i niedążenia przez nie do transformacji strukturalnej, rozszerzania zdolności produkcyjnych i rozwoju efektywnego zatrudnienia na szczeblu krajowym;

14. kładzie również nacisk na argument przytaczany przez UNCTAD, że przedwczesna i gwałtowna liberalizacja handlu, do której w latach 80 i 90 XX w. zachęcano wiele krajów rozwijających się o niskich dochodach, doprowadziła do odprzemysłowienia i takiej formy integracji, która zwiększyła ich zależność od rynków zewnętrznych i podatność na występujące tam wahania; tymczasem kraje, które otwierały swoje gospodarki w sposób umiarkowany i stopniowo, stosownie do tempa rozwoju swoich zdolności produkcyjnych, odniosły najwięcej korzyści z liberalizacji handlu i osiągnęły największe postępy w ograniczaniu ubóstwa bezwzględного, a także przybliżyły się do transformacji strukturalnej;
15. podkreśla, że aby wzrost i tworzenie dobrobytu miały charakter integracyjny, zrównoważony i skutecznie przyczyniały się do ograniczania ubóstwa, należy je realizować w sektorach najbardziej dotkniętych ubóstwem, sektorach, gdzie ludzie ubodzy są aktywni; zwraca uwagę, że wzrost powinien również przynosić korzyści kobietom i wzmacniać ich pozycję i koncentrować się na ogólnej poprawie warunków sprzyjających rozwojowi MŚP oraz na zapewnianiu dostępu do zrównoważonych możliwości mikrofinansowania i do mikrokredytów; podkreśla, że politykę rozwoju i politykę handlową w tym obszarze powinny charakteryzować innowacyjność, kreatywność i konkurencyjność w celu tworzenia miejsc pracy i wzmacniania pozycji grup społecznych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;
16. z zadowoleniem przyjmuje wyrażone przez Komisję przekonanie o konieczności wspierania udziału drobnych producentów i małych przedsiębiorstw; wskazuje na potencjał rynkowy inicjatyw na rzecz sprawiedliwego handlu oraz na ich skuteczność w zakresie ułatwiania rozwoju społecznego;
17. proponuje, aby Komisja tworzyła więcej możliwości udzielania zrównoważonych zamówień publicznych na szczeblu międzynarodowym;
18. wzywa UE, jej państwa członkowskie oraz innych darczyńców do uznania ważnej roli kobiet dla rozwoju gospodarczego oraz do takiego dostosowania działań pomocowych, aby pozycja kobiet wzmocniła się zarówno pod względem społecznym, jak i finansowym, w tym poprzez ukierunkowane wsparcie dla rozwoju przedsiębiorstw i dostęp kobiet do usług w zakresie mikrofinansowania;
19. przypomina Komisji i państwom członkowskim o unijnym planie działania w sprawie równouprawnienia płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju oraz o szeregu zaproponowanych w nim działań;
20. po raz kolejny zwraca uwagę na zobowiązanie UE do zapewnienia spójności polityki na

rzecz rozwoju oraz poszanowania, propagowania i ochrony praw człowieka i równości płci we wszystkich obszarach swojej polityki zewnętrznej, w tym w obszarze międzynarodowej wymiany handlowej; oczekuje na pełną realizację poszczególnych elementów planu działania załączonego do strategicznych ram UE dotyczących praw człowieka i demokracji odnoszących się do handlu;

21. uważa, że strategie trwałego rozwoju gospodarczego powinny gwarantować między innymi: udział sektora prywatnego w realnej gospodarce, spójność regionalną i integrację rynków dzięki współpracy transgranicznej oraz rozwój otwartego i uczciwego handlu opartego na kierujących się zasadami wielostronnych ramach handlowych;
22. przypomina o znaczeniu inwestycji, których celem jest tworzenie, rozwijanie i wzmacnianie niezbędnej infrastruktury portowej, transportowej, energetycznej i telekomunikacyjnej, w szczególności infrastruktury transgranicznej;
23. zachęca kraje otrzymujące pomoc na rzecz rozwoju poprzez handel do zmobilizowania własnych zasobów wewnętrznych, w tym dochodów budżetowych, dzięki odpowiedniemu poborowi podatków i kapitałowi ludzkiemu; wzywa Komisję, by w przypadku, gdy kraje te uzyskują dochody z eksploatacji zasobów naturalnych, wspierała przejrzyste i zrównoważone gospodarowanie nimi; podkreśla konieczność wprowadzenia zasady pełnej przejrzystości w odniesieniu do płatności na rzecz rządów dokonywanych przez przedsiębiorstwa europejskie; wzywa Komisję do wspierania zrównoważonych strategii uprzemysłowienia w krajach rozwijających się mających na celu obrót produktami posiadającymi wartość dodaną;
24. uważa, że opracowane przez Unię narzędzia pomocy na rozwój handlu i inwestycji, w szczególności zmieniony ogólny system preferencji oraz umowy o partnerstwie gospodarczym, są skuteczne; podkreśla jednak, że pomoc na rzecz handlu nie może ograniczać się jedynie do tych instrumentów; przypomina Unii jej cel, jakim jest podwyższenie do 2015 r. całkowitego budżetu przeznaczanego na pomoc do 0,7% PKB; wzywa Komisję do rozszerzenia w całkowitej ofercie pomocy części przeznaczonej na pomoc techniczną, w tym w obszarze normalizacji; apeluje do UE o większą spójność w realizacji polityki handlowej, rolnej, środowiskowej, energetycznej i na rzecz rozwoju;
25. uważa za konieczne, aby europejska polityka pomocy na rzecz rozwoju poprzez wymianę handlową uwzględniała wszystkie aspekty innowacji – zarówno innowacje finansowe, jak i technologiczne i organizacyjne – w oparciu o wzorcowe praktyki;
26. zaleca, aby Komisja wynegocjowała włączenie możliwych do wyegzekwowania przepisów o prawach człowieka do wszystkich zawieranych w przyszłości dwustronnych umów o handlu i współpracy, tak aby faktycznie wnieść wkład w oparte na prawach człowieka podejście do rozwoju;
27. podkreśla znaczenie godziwego poziomu płac oraz godziwych warunków bezpieczeństwa pracy dla trwałego globalnego systemu handlu i nowych globalnych łańcuchów produkcji; przypomina w związku z tym Komisji o jej komunikacie zatytułowanym „Upowszechnianie godnej pracy dla wszystkich”;
28. z myślą o zagwarantowaniu spójności polityki prowadzonej przez UE ma nadzieję na

zacieśnienie współpracy między poszczególnymi służbami Komisji i ESDZ oraz między trzema instytucjami: Komisją, Radą i Parlamentem Europejskim;

29. uważa, że kryteria oceny polityki i programów rozwoju poprzez wymianę handlową i inwestycje powinny uwzględniać nie tylko statystyki dotyczące wskaźnika wzrostu i wymiany handlowej, ale także liczby utworzonych miejsc pracy i poprawy jakości życia mieszkańców krajów rozwijających się pod kątem rozwoju społecznego, kulturalnego i środowiskowego;

Prowadzenie negocjacji i zawieranie umów handlowych w oparciu o bardziej przejrzyste ramy rozwojowe

30. podkreśla znaczenie łączenia reform polityki handlowej z dobrze zaplanowaną polityką publiczną, zwłaszcza w zakresie ochrony socjalnej; w szerszym ujęciu zwraca uwagę na znaczenie punktualnego i skrupulatnego przygotowywania krajowych strategii rozwoju i systematycznych ocen skutków dotychczasowej polityki handlowej dla ubóstwa; wzywa Komisję do wdrożenia przygotowanych przez sprawozdawcę ONZ wytycznych dotyczących prawa do pożywienia, w których apeluje się o stosowanie oceny skutków dla praw człowieka podczas zawierania umów handlowych i inwestycyjnych (wytyczne dotyczące oceny skutków umów handlowych i inwestycyjnych dla praw człowieka) w celu zapewnienia, aby były one zgodne ze zobowiązaniami przyjętymi na mocy międzynarodowych instrumentów ochrony praw człowieka; domaga się również, by UE wprowadziła wyraźną warunkowość i klauzule dotyczące praw człowieka i demokracji do wszystkich zawieranych przez nią umów handlowych;
31. podkreśla znaczenie włączenia społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw do umów o wolnym handlu zawieranych z krajami rozwijającymi się w celu promowania praw człowieka oraz norm społecznych i środowiskowych; sugeruje, by do wszystkich przyszłych umów o wolnym handlu włączano, oprócz rozdziałów poświęconych kwestiom społecznym i środowiskowym, kompleksowy rozdział dotyczący praw człowieka;
32. wzywa Komisję, by zachęcała rządy krajów rozwijających się do prowadzenia szeroko zakrojonych konsultacji, przewidujących również udział podmiotów niepublicznych i niekomercyjnych, w procesie definiowania przez nie polityki handlowej; zwraca się również do Komisji, by wspierała przejrzystość w trakcie negocjacji, aby ułatwić stałe i jak najszersze efektywne zaangażowanie zainteresowanych podmiotów, a także wspierać dążenie do osiągnięcia celów w zakresie rozwoju;
33. domaga się pogłębionych analiz wpływu dotyczących wyników wielostronnych i dwustronnych porozumień handlowych wynegocjowanych pomiędzy UE a krajami trzecimi, przeprowadzonych z perspektywy klimatu, płci i zrównoważoności; wzywa Komisję do zatwierdzenia wyraźnego wsparcia na rzecz zarządzania zmianami klimatu w ramach całej pomocy na rzecz handlu i innej właściwej w tym zakresie pomocy rozwojowej;
34. jest przekonany, że punkty odniesienia w zakresie postępów w rozwoju powinny być określone w trakcie negocjacji umów handlowych, aby ułatwić nadzór, a w stosownych przypadkach również zmianę harmonogramów realizacji środków, modyfikacji środków

towarzyszących, które mogą obejmować pomoc na rzecz wymiany handlowej oraz pomoc na rzecz strukturalnego dostosowania się, a także przygotowanie nowych inicjatyw, gdy wymaga tego realizacja celów w zakresie rozwoju; podkreśla, że zasadniczym warunkiem prowadzenia negocjacji handlowych jest zapewnienie krajom rozwijającym się wiedzy eksperckiej z zakresu prawa i innych dziedzin, bowiem jest ona niezbędna do sprawnego funkcjonowania na forum WTO i podobnych organizacji;

35. wzywa UE do dalszego obniżania barier handlowych oraz znoszenia dopłat zakłócających handel, aby pomóc krajom rozwijającym się podwyższyć ich udział w handlu światowym; domaga się zniesienia dopłat na eksport produktów rolnych, do czego zobowiązano się w ramach dauhańskiej rundy WTO na rzecz rozwoju, należy tego dokonać możliwie najszybciej;
36. zachęca Komisję do wyrażenia poparcia dla apelu specjalnego sprawozdawcy ONZ dotyczącego prawa do pożywienia, aby wdrożyć system pozytywnych zachęt sprzyjających przywozowi do UE produktów rolnych, które byłyby zgodne z określonymi normami środowiskowymi, społecznymi i ochrony praw człowieka, zwłaszcza poprzez zapewnienie sprawiedliwych dochodów producentom i płac gwarantujących utrzymanie na minimalnym poziomie pracownikom sektora rolnictwa;
37. wzywa UE do nieustannego dokładania starań, by jej wszechstronne podejście do negocjacji handlowych, obejmujące takie kwestie jak inwestycje, zamówienia publiczne, konkurencję, handel usługami i prawa własności intelektualnej, było zgodne z odnośnymi potrzebami i strategiami rozwoju krajów partnerskich; zauważa w szczególności, że wprowadzenie zasady wzajemności w odniesieniu do zamówień publicznych może okazać się niezwykle szkodliwe dla krajów rozwijających się, gdyż m.in. ograniczy rozwój wschodzących gałęzi przemysłu i przetwórstwa; w związku z tym wzywa UE do określenia swojej polityki przy pełnym poszanowaniu specjalnego i zróżnicowanego traktowania przysługującego krajom rozwijającym się; potwierdza również, że rządy i parlamenty muszą zachować prawo do regulowania inwestycji, aby mieć możliwość zarówno faworyzowania inwestorów, którzy wspierają rozwój kraju, jak i zagwarantowania, że wszyscy inwestorzy, w tym zagraniczni, mają zobowiązania i obowiązki w zakresie przestrzegania m. in. norm pracy, środowiska i praw człowieka;
38. z zadowoleniem przyjmuje włączenie aspektu płci do przeprowadzanej w związku z negocjacjami handlowymi oceny skutków w kontekście zrównoważonego rozwoju; wzywa Komisję do uwzględnienia tych ocen i zapewnienia, że zidentyfikowane problemy związane z aspektem płci zostaną rzeczywiście rozwiązane dzięki zastosowaniu środków politycznych towarzyszących umowom handlowym;
39. uważa, że w negocjacjach umów o partnerstwie gospodarczym należy skupić się na treści zamiast na terminach; jest zdania, że jeśli umowy mają prowadzić do rozwoju, potrzebna jest bardziej elastyczna postawa ze strony UE, sprzyjająca większej dywersyfikacji gospodarek w krajach AKP i zwiększeniu przetwarzania surowców oraz rozwojowi handlu regionalnego;

Pomoc na rzecz wymiany handlowej

40. popiera zaproponowane przez Komisję zróżnicowanie udzielanej przez nią pomocy na

rzecz handlu oraz skoncentrowanie wysiłków na krajach, które najbardziej potrzebują pomocy, zwłaszcza na krajach najsłabiej rozwiniętych i krajach o niskim dochodzie;

41. wzywa, aby instrumenty pomocy na rzecz wymiany handlowej skupiały się nie tylko na handlu pomiędzy UE a krajami rozwijającymi się, ale także na wspieraniu handlu wewnętrznego, handlu na osi południe-południe, a także handlu trójstronnego pomiędzy krajami AKP poprzez propagowanie transgranicznych łańcuchów wartości, poprawę efektywności kluczowych usług i obniżanie kosztów transportu, co jednocześnie może sprzyjać wzmocnieniu relacji krajów rozwijających się z rynkami światowymi;
42. zachęca do opracowywania skuteczniejszych instrumentów wsparcia odnoszących się do dostosowywania i dywersyfikacji produkcji, a także do odpowiedzialnego i trwałego rozwoju przemysłu przetwórczego i małych oraz średnich przedsiębiorstw w krajach rozwijających się;
43. zwraca uwagę, że podczas określania strategii dotyczących pomocy na rzecz wymiany handlowej i innego rodzaju pomocy rozwojowej należy uwzględniać związane z płcią nierówności w dostępie do zasobów, takich jak mikropożyczki, kredyty, informacje i technologia;
44. wzywa Komisję do usunięcia wymogu dotyczącego zakazu wprowadzania przez kraje AKP restrykcji eksportowych na surowce w negocjacjach umów o partnerstwie gospodarczym, ponieważ niesie to za sobą ryzyko wzrostu uzależnienia od eksportu surowców i ograniczenia bodźców do przetwarzania oraz dywersyfikacji gospodarek w tych krajach; stwierdza, że restrykcje eksportowe mogą być stosowane jako narzędzie rozwoju w celu zachęcania do przetwarzania surowców i ograniczania zależności od eksportu nieprzetworzonych surowców;
45. wyraża poparcie dla przedstawionego w komunikacie Komisji pakietu na rzecz propagowania wymiany handlowej, w ramach której dokonywane są małe operacje w krajach rozwijających się; wzywa Komisję do dalszego doskonalenia tego pakietu, a wszystkich darczyńców do przeznaczania wystarczających środków na jego wdrożenie, w szczególności aby wspierać udział małych przedsiębiorstw w programach na rzecz handlu, które zapewniają producentom wartość dodaną, a także w programach uwzględniających zrównoważony rozwój (np. sprawiedliwy handel); wnosi o regularne dostarczanie aktualnych informacji na temat wdrażania tego pakietu;
46. zauważa, że możliwości handlowe są zależne zarówno od sprzętu (infrastruktury), jak i oprogramowania (umiejętności, wiedzy); dlatego wzywa UE do inwestowania swej pomocy we wzmocnienie obydwu tych elementów w wielu krajach, szczególnie we współpracy z krajami najsłabiej rozwiniętymi;
47. domaga się od UE zapewnienia, by pomoc na rzecz wymiany handlowej propagowała instrumenty sprzyjające ograniczeniu ubóstwa i integracji społecznej oraz koncentrowała się przede wszystkim na potrzebach małych podmiotów gospodarczych; podkreśla, że pomoc na rzecz wymiany handlowej powinna być wykorzystywana do rozwoju zrównoważonych łańcuchów wartości ukierunkowanych na ograniczanie ubóstwa, aby osiągnąć cel zakładający osiągnięcie zrównoważonego łańcucha dostaw;

48. wzywa UE do skoncentrowania się na rozwiązywaniu problemów w programach pomocy na rzecz wymiany handlowej, zwłaszcza w odniesieniu do zdolności w zakresie wdrażania i monitorowania; apeluje również o zmianę podejścia, które koncentruje się na rezultatach i wynikach zamiast na nakładach, ale zauważa potrzebę starannej i skoordynowanej kontroli zewnętrznej, która zapewni jawność i przejrzystość praktyk handlowych;
49. wzywa UE do bardziej efektywnego uwzględniania sektora prywatnego w opracowywaniu projektów pomocy na rzecz wymiany handlowej, aby wzmocnić pozycję przedsiębiorstw w krajach rozwijających się w celu zintensyfikowania wymiany handlowej;

Rozwój i rola sektora prywatnego

50. uważa, że w związku ze zmianą struktury handlu międzynarodowego i handlu między północą a południem zaangażowanie państw-beneficjentów w programy pomocy oraz przejrzystość, odpowiedzialność i wystarczające środki ma kluczowe znaczenie dla ich skuteczności i sukcesu, przy czym celem jest zmniejszenie różnic w poziomie zamożności, dzielenie dobrobytu i osiągnięcie integracji regionalnej; jest również zdania, że kluczowe znaczenie ma regularne angażowanie krajowych, regionalnych i lokalnych instytucji, a także społeczeństwa obywatelskiego w opracowywanie i monitorowanie programów pomocy oraz uwzględnienie kontroli przez darczyńców;
51. domaga się, aby Komisja lepiej uwzględniła nowe wyzwania związane z pomocą na rzecz rozwoju poprzez wymianę handlową, do których należą zróżnicowane poziomy rozwoju, wspieranie lokalnej produkcji i jej dywersyfikacja oraz promowanie norm socjalnych i środowiskowych;
52. wzywa wszystkie podmioty udzielające pomocy – publiczne i prywatne – do lepszej koordynacji działań i dostosowania ich proporcjonalnie do obecnych funduszy, szczególnie w obecnym kontekście ograniczeń budżetowych; przypomina, że obecnie państwa BRICS są jednocześnie beneficjentami pomocy i darczyńcami; wzywa te państwa do współpracy z UE, aby wymieniać się swoimi doświadczeniami i usprawniać odpowiednie działania oraz przyjmować większą odpowiedzialność wobec krajów słabiej rozwiniętych i w ramach społeczności podmiotów udzielających pomocy; wyraża zaniepokojenie coraz szerszym stosowaniem praktyki pomocy wiązanej i wzywa kraje rozwinięte i duże gospodarki wschodzące do powstrzymania się od jej stosowania;
53. zwraca się do Komisji Europejskiej i do wszystkich darczyńców o wypracowanie innowacyjnych form finansowania i partnerstw na rzecz rozwoju; przypomina w związku z tym, że wzajemne pożyczki także mogą wnieść wkład w przyspieszanie rozwoju za pośrednictwem handlu; zaleca lepszą koordynację projektów rozwojowych finansowanych przez regionalne banki rozwoju i Bank Światowy/Międzynarodową Korporację Finansową i powszechne stosowanie metody międzyregionalnych systemów finansowania, jak finansowanie w ramach funduszu powierniczego UE na rzecz infrastruktury w Afryce;
54. apeluje, by przedsiębiorstwa posiadające siedzibę w UE, a prowadzące produkcję w krajach rozwijających się sumiennie wywiązywały się ze zobowiązań w zakresie szanowania praw człowieka i podstawowych wolności, przestrzegania norm społecznych i

środowiskowych, równouprawnienia kobiet i mężczyzn, podstawowych norm pracy, umów międzynarodowych oraz opłacania stosownych podatków w przejrzysty sposób; domaga się bezwarunkowego wdrożenia prawa do wolności od pracy przymusowej, a zwłaszcza zakazu pracy dzieci;

55. jest przekonany, że sektor prywatny ma potencjał, by funkcjonować jako siła napędowa w zakresie rozwoju, oraz podkreśla, że wykorzystanie tego potencjału zależy od tego, czy proces ten będzie służył społecznościom lokalnym i prowadził – poprzez wdrażanie integracyjnego i sprawiedliwego łańcucha dostaw – do wzmocnienia pozycji wszystkich zaangażowanych stron, od producenta/pracownika do konsumenta;
56. z zadowoleniem przyjmuje to, że wiele sektorów przemysłu i przedsiębiorstw wielonarodowych przyjęło kodeksy postępowania dostawców określające normy w zakresie postępowania społecznego i środowiskowego dla swych światowych łańcuchów dostaw; zwraca jednak uwagę na wyzwania związane z rozpowszechnianiem się i heterogenicznością kodeksów społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw; zauważa w szczególności, że ze względu na zróżnicowany charakter koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w wyniku którego poszczególne firmy wypracowały różne standardy dotyczące rachunkowości, audytu i sprawozdawczości, trudno jest porównać poziom społecznej odpowiedzialności poszczególnych przedsiębiorstw; zatem ponownie wzywa UE, by dążyła do stworzenia jasnych międzynarodowych ram prawnych obejmujących powinności i obowiązki przedsiębiorstw w związku z prawami człowieka;
57. nawołuje ponadto przedsiębiorstwa z siedzibą w UE oraz inne przedsiębiorstwa do przestrzegania dziesięciu głównych zasad inicjatywy Global Compact ONZ oraz wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka;
58. wzywa Komisję do włączania wiążących klauzul dotyczących społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw do wszystkich dwustronnych umów handlowych i inwestycyjnych podpisywanych przez UE, w oparciu o wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, w tym o postępowanie odwoławcze OECD;
59. domaga się aktywniejszego działania ze strony UE w stosunku do rajów podatkowych i ucieczki kapitału, które podkopują dochody zarówno UE jak i krajów rozwijających się i przeciwdziałają ograniczaniu ubóstwa i osiągnięciu dobrobytu w ubogich krajach; zwraca uwagę, że nielegalna ucieczka kapitału z krajów rozwijających się wynosi od 6% do 8,7% ich PKB, co stanowi dziesięciokrotność całkowitej pomocy rozwojowej dla tych krajów; dlatego też wzywa Komisję do aktywnego poszukiwania dalszych możliwości współpracy z krajami rozwijającymi się w odniesieniu do tej kwestii; w szczególności domaga się przyjęcia międzynarodowej konwencji w celu usunięcia szkodliwych struktur podatkowych (na wzór wielostronnego mechanizmu automatycznej wymiany informacji podatkowych), przewidującej kary zarówno dla terytoriów odmawiających współpracy, jak i dla instytucji finansowych współpracujących z rajami podatkowymi (np. rozważając możliwość cofnięcia licencji bankowym instytucjom finansowym współpracującym z rajami podatkowymi na wzór amerykańskiej ustawy o przeciwdziałaniu nadużyciom ze strony rajów podatkowych);
60. wzywa UE, pozostałych darczyńców niosących pomoc, władze krajów partnerskich, a także prywatne podmioty lokalne i międzynarodowe w krajach rozwijających się do

zbadań dziedzin możliwej współpracy w zakresie trwałego rozwoju w celu zmaksymalizowania wyników działalności gospodarczej pod względem rozwoju, a także do zapewnienia udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w rozmowach na wszystkich szczeblach;

61. podkreśla ogromne znaczenie wspierania partnerstw publiczno-prywatnych w celu wdrażania inicjatywy na rzecz wzrostu w ramach polityki rozwoju UE oraz wykorzystywania w partnerstwach z udziałem środków publicznych doświadczenia, wiedzy eksperckiej i systemów zarządzania sektora prywatnego; wzywa do dzielenia się z władzami lokalnymi w państwach członkowskich UE doświadczeniem w zakresie, na przykład, rozwoju infrastruktury, aby mogły one zawierać partnerstwa i współpracować z władzami lokalnymi w krajach rozwijających się;
62. uważa, że bezpośrednie inwestycje zagraniczne zdecydowanie sprzyjają także zrównoważonemu wzrostowi gospodarczemu, przekazywaniu wiedzy fachowej, duchowi przedsiębiorczości, rozwojowi technologii i tworzeniu miejsc pracy, toteż inwestycje te są nieodzowne dla rozwoju; nalega, aby program rozwoju koncentrował się na wspieraniu budowania zdolności w krajach rozwijających się w celu stworzenia przejrzystych, przewidywalnych i korzystnych warunków sprzyjających inwestycjom, zmniejszenia do minimum obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorców, poszanowania praw własności, wspierania konkurencji oraz realizowania zdrowej polityki makroekonomicznej;

Surowce i przemysł wydobywczy

63. zwraca uwagę, że pomimo wdrożenia procesu Kimberley do certyfikacji tzw. krwawych diamentów handel zasobami naturalnymi jest nadal przyczyną przewrotów, a na obszarach, gdzie ma miejsce wydobywanie, wciąż dochodzi do łamania praw człowieka; podkreśla zatem pilną potrzebę przyjęcia systemu badania należytej staranności w odniesieniu do kamieni szlachetnych i użytecznych minerałów, takich jak tzw. minerały będące źródłem konfliktu; jest zdania, że taki środek mógłby przyczynić się do rozwiązania nadrzędnego problemu kłątwy surowcowej i zapewnić krajom rozwijającym się większe korzyści ze sprzedaży produkowanych przez nie towarów; z zadowoleniem przyjmuje zatem plany Komisji dotyczące opublikowania komunikatu w sprawie minerałów będących źródłem konfliktu;
64. wzywa UE do pełnego poszanowania prawa krajów rozwijających się do stosowania ograniczeń w wywozie w ich interesie publicznym; podkreśla, że rozwój lokalnego przetwarzania surowców i zwiększanie wartości dodanej mają zasadnicze znaczenie dla odchodzenia od uzależnienia od wywozu surowców; uważa, że krajom rozwijającym się, które są w wysokim stopniu uzależnione od wywozu surowców, należy zezwolić na stosowanie ceł eksportowych i ograniczeń w wywozie, aby osiągnąć te cele;
65. Parlament Europejski docenia, że Komisja Europejska jest członkiem Inicjatywy Przejrzystości w Branżach Wydobywczych (EITI), i zachęca ją oraz strony aktywnie działające w sektorze wydobywczym do aktywnych działań na rzecz włączenia do tej inicjatywy większej liczby krajów produkcji;
66. podkreśla, że zasoby naturalne wiążą się z dwoma głównymi wyzwaniem w przypadku

krajów rozwiniętych i rozwijających się: wyzwanie środowiskowe polegające na eliminowaniu skutków wykorzystania zasobów w cyklu ich życia oraz wyzwanie społeczno-polityczne polegające na eliminowaniu ubóstwa i przypadków łamania praw człowieka w skali międzynarodowej;

67. wyraża stanowcze poparcie dla wniosku ustawodawczego dotyczącego sprawozdawczości z podziałem na poszczególne kraje w zakresie przeglądu dyrektywy o rachunkowości i dyrektywy w sprawie przejrzystości, aby eliminować korupcję i zapobiegać unikaniu zobowiązań podatkowych; wzywa europejskie przedsiębiorstwa wydobywcze działające w krajach rozwijających się by dawały przykład odpowiedzialności społecznej oraz do propagowały godną pracę;
68. zwraca uwagę, że problem braku dobrego zarządzania w sektorze surowcowym został rozwiązany prawie całkowicie dzięki dobrowolnym inicjatywom, z których najbardziej znacząca okazała się Inicjatywa Przejrzystości w Branżach Wydobywczych mająca na celu poprawę przejrzystości informacji; zauważa jednak, że inicjatywa ta – mimo iż jest potrzebna – nie wystarczy, aby rozwiązać większy problem, jakim jest korupcja i łapownictwo w sektorze wydobywczym; stwierdza również, że wytyczne ramowe ONZ dotyczące działalności gospodarczej i praw człowieka (ochrona, poszanowanie, dostęp do środków prawnych) nie zawierają jeszcze dokładnych zapisów regulujących sytuację w branżach wydobywczych i w zakresie zasobów naturalnych; dlatego jest zdania, że do ramowych wytycznych ONZ dotyczących działalności gospodarczej i praw człowieka należy włączyć specjalne postanowienia dotyczące branż wydobywczych oraz że pierwszym krokiem w tym kierunku mogłoby być powołanie specjalnego sprawozdawcy Rady Praw Człowieka ONZ właściwego dla tej sprawy, który byłby uprawniony do oceny sytuacji i formułowania zaleceń;
69. uważa, że normy w zakresie przejrzystości i certyfikacji powinny być coraz bardziej doskonalone, aby w pełni rozwiązać problem łapownictwa i korupcji w sektorze wydobywczym i w innych obszarach; w szerszym ujęciu wzywa UE do wspierania skuteczniejszych mechanizmów zarządzania w celu uwzględnienia w eksploatacji zasobów wymiaru środowiskowego i praw człowieka; jest zdania, że zasadnicze znaczenie ma zwłaszcza międzynarodowa konwencja w sprawie zrównoważonej gospodarki zasobami, która określi związane z nią podstawowe zasady prawa;
70. podkreśla, że zrównoważone górnictwo wymaga stosowania podejść, które uwzględniają cały cykl życia zasobów; zwraca uwagę, że złożoność globalnych łańcuchów dostaw zmniejsza przejrzystość; dlatego jest zdania, że realizowanym obecnie inicjatywom na rzecz przejrzystości powinny towarzyszyć działania certyfikacyjne w formie znakowania produktu w łańcuchu dostaw surowców mineralnych;
71. domaga się, by podmioty prywatne zaangażowane w handel produktami z przemysłu wydobywczego lub zajmujące się rafinacją tych produktów podjęły działania w kierunku zapewnienia regularnej, szczegółowej i skrupulatnej kontroli przestrzegania zasad odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw w całym łańcuchu dostaw;
72. wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do wykorzystania niedawno przyjętej przez amerykańską Komisję Papierów Wartościowych i Giełd ustawy Dodd–Franka („Dodd-Frank Act”), która zobowiązuje emitentów związanych z wydobywaniem

zasobów naturalnych do ujawnienia określonych płatności przekazywanych rządowi; zachęca Komisję do rozszerzenia wymogów w zakresie sprawozdawczości dla przemysłu wydobywczego na inne branże oraz do sprawdzenia, czy takie przypadki ujawnienia powinny podlegać niezależnemu audytowi;

73. uważa, że dwustronna wymiana handlowa i polityka inwestycyjna powinny odwoływać się do wspólnych zasad określonych, na przykład, w Karcie Zasobów Naturalnych; uwzględniając badania należytej staranności w łańcuchu dostaw, uważa, że może temu towarzyszyć wprowadzenie przepisów sektorowych w obszarach związanych z przemysłem hutniczym, rafineryjnym, metalurgicznym i recyklingowym;
74. zauważa, że podejmowane przez UE próby zakazania lub ograniczenia stosowania podatków wywozowych nakładanych na surowce są niezgodne z celem, jakim jest umożliwianie krajom wytwarzania wystarczających dochodów publicznych w celu osiągnięcia milenijnych celów rozwoju, a szerzej w celu zapewnienia rozwoju wewnętrznego; wzywa zatem UE, aby uznała, że ograniczenia wywozowe mogą w przypadku niektórych krajów stanowić część strategii rozwoju lub że mogą być uzasadnione względami ochrony środowiska;

Bezpieczeństwo żywnościowe i biopaliwa

75. domaga się, by UE oraz inni darczyńcy nie ułatwiali przekwalifikowywania żyznych gruntów w krajach i regionach, gdzie brak bezpieczeństwa żywnościowego, na potrzeby inne niż produkcja żywności, ani też nie przyczyniali się do tego, a także by określili wzorcowe praktyki w zakresie gospodarowania gruntami i zasobami naturalnymi w odniesieniu do biopaliw i innych upraw rynkowych;
76. podkreśla potrzebę znoszenia zachęt dla rolników w krajach, gdzie brak bezpieczeństwa żywnościowego do wykorzystywania swych gruntów w innych celach niż produkcja żywności, np. takich jak produkcja biopaliw; jest przekonany, że badania naukowe i innowacje wsparte aktywną polityką w krajach wysoko rozwiniętych i rozwijających się mogą przyczynić się do obniżenia sprzeczności pomiędzy interesami bezpieczeństwa żywnościowego a interesami w dziedzinie energetyki;

*

* *

77. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

UZASADNIENIE

Polityka handlowa dla realizacji celów rozwojowych

Handel to jeden z najważniejszych obszarów polityki z punktu widzenia spójności polityki UE na rzecz rozwoju. Wykorzystywane we właściwy sposób, instrumenty polityki handlowej mogą wywierać ogromny wpływ na rozwój w krajach ubogich. Głównym celem polityki handlowej UE względem krajów rozwijających się musi być służenie naszej polityce pomocowej i wzmacnianie jej efektów. Dążenie do rozwoju na świecie, także za sprawą środków innych niż pomocowe, jest formą kultywowania podstawowych wartości UE i jest zgodne z jej zobowiązaniami wynikającymi z traktatów.

Aby lepiej służyć celom rozwojowym, polityka handlowa UE powinna być w większym stopniu skierowana na pozytywne oddziaływanie na gospodarkę lokalną, krajową i regionalną, wspieranie różnorodności gospodarczej krajów rozwijających się oraz zachęcanie do dążenia do osiągnięcia bardziej zaawansowanej i opłacalnej produkcji. W wyniku nałożenia na towary przetworzone opłat celnych wyższych niż w przypadku surowców wzrasta ryzyko, że kraje rozwijające się pozostaną jedynie eksporterami surowców.

Efekty oddziaływania polityki handlowej UE na kraje rozwijające się

Należy również podkreślić odpowiedzialność bogatych krajów oraz UE w gospodarce globalnej. Ograniczanie ubóstwa i eliminowanie cierpienia na świecie to nasz moralny obowiązek. Możemy tego dokonać poprzez takie formułowanie umów handlowych, jakie umożliwi krajom rozwijającym się rzeczywisty udział w gospodarce międzynarodowej i korzystanie z zalet globalizacji.

W kwestii naszych stosunków handlowych z krajami rozwijającymi się nie może być miejsca na protekcjonizm ze strony UE lub jej poszczególnych państw członkowskich. UE powinna być również gotowa na pewne ofiary, podobnie jak w przypadku zawierania umów handlowych z innymi partnerami handlowymi.

Rozwój sektora prywatnego, rozbudowa możliwości handlowych, pomoc na rzecz wymiany handlowej, dobre sprawowanie rządów, działania antykorupcyjne i efektywne wykorzystywanie środków z budżetu

Koncepcja pomocy na rzecz wymiany handlowej (ang. Aid for Trade) odnosi sukcesy od momentu jej powstania w 2005 r. Światowa Organizacja Handlu szacuje, że na każdego dolara pomocy zainwestowanego w rozwój możliwości handlowych kraju rozwijającego się przypadają średnio 42 dolary zwiększonego wywozu. Możliwości handlowe są zależne zarówno od sprzętu (infrastruktury), jak i oprogramowania (umiejętności, wiedzy) i musimy zainwestować naszą pomoc we wzmacnianie obydwu tych elementów w wielu krajach, szczególnie we współpracy z krajami najsłabiej rozwiniętymi.

Dobre sprawowanie rządów ma kluczowe znaczenie dla zdolności kraju do rozwoju i korzystania z handlu. Jak wiemy, wszechobecna korupcja ogranicza rozwój społeczny na wielu poziomach. UE może i powinna wpływać poprzez swoją politykę handlową na rozwój dobrego sprawowania rządów i nie może patrzeć przez palce na skorumpowany system, lecz powinna wymagać przejrzystości i prawidłowych procedur przed rozpoczęciem współpracy.

Prawdziwa przemiana w danym kraju musi nastąpić od wewnątrz i rozwijać się oddolnie, zarówno jeśli chodzi o rozwój społeczny, jak i o rozwój gospodarczy. Ważna jest zatem pomoc ukierunkowana na sprzyjanie rozwojowi małych i średnich przedsiębiorstw w krajach rozwijających się oraz ułatwianie go.

Działalność i odpowiedzialność społeczna przedsiębiorstw europejskich oraz innych przedsiębiorstw międzynarodowych w krajach rozwijających się

Politycy mogą działać wiele poprzez zawieranie międzynarodowych umów handlowych, ale ogromna odpowiedzialność leży także po stronie naszych firm. Przedsiębiorstwa międzynarodowe wywierają niejednokrotnie duży wpływ na społeczeństwo i środowisko w krajach rozwijających się, są one odpowiedzialne za wpływ, jaki wywierają na społeczeństwo lokalne: mogą wspomóc rozwój lub go zahamować.

Adekwatne wynagrodzenie, odpowiednie, zdrowe stosunki pracy oraz możliwość założenia związków zawodowych lub przystąpienia do nich to minimalne standardy, jakie przedsiębiorstwa europejskie muszą zapewnić swoim pracownikom w krajach rozwijających się. Niemniej jednak duże firmy mogą często przyjąć wobec swoich pracowników większe zobowiązania niż tylko te związane ze ścisłym spełnianiem minimalnych wymogów. Jest wiele dobrych przykładów, które należy uznać za ważne, powinniśmy również przeanalizować możliwości współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami oraz oficjalnymi darczyńcami w tych dziedzinach.

17.1.2013

OPINIA KOMISJI HANDLU MIĘDZYNARODOWEGO

dla Komisji Rozwoju

w sprawie wspierania rozwoju poprzez handel
(2012/2224(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej (*): Tokia Saifi

(*): Zaangażowana komisja – art. 50 Regulaminu

WSKAZÓWKI

Komisja Handlu Międzynarodowego zwraca się do Komisji Rozwoju, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. popiera zaproponowane przez Komisję zróżnicowanie udzielanej przez nią pomocy na rzecz handlu oraz skoncentrowanie wysiłków na krajach, które najbardziej potrzebują pomocy, zwłaszcza na krajach najsłabiej rozwiniętych i krajach o niskim dochodzie;
2. uważa, że w związku ze zmianą struktury handlu międzynarodowego i handlu między północą a południem zaangażowanie państw-beneficjentów w programy pomocy oraz przejrzystość, odpowiedzialność i wystarczające środki ma kluczowe znaczenie dla ich skuteczności i sukcesu, przy czym celem jest zmniejszenie różnic w poziomie zamożności, dzielenie dobrobytu i osiągnięcie integracji regionalnej; jest również zdania, że kluczowe znaczenie ma regularne angażowanie krajowych, regionalnych i lokalnych instytucji, a także społeczeństwa obywatelskiego w opracowywanie i monitorowanie programów pomocy oraz uwzględnienie kontroli przez darczyńców;
3. domaga się, aby Komisja lepiej uwzględniła nowe wyzwania pomocy na rzecz rozwoju poprzez wymianę handlową, do których należą zróżnicowane poziomy rozwoju, wspieranie lokalnej produkcji i jej dywersyfikacja oraz promowanie norm socjalnych i środowiskowych;
4. zachęca kraje rozwijające się, by uczyniły zrównoważony rozwój gospodarczy celem wspólnym dla wszystkich polityk, strategii i inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym z myślą o dywersyfikacji ich gospodarek; zwraca się do Komisji o podjęcie prac mających na celu budowanie potencjału rządów w zakresie włączenia zrównoważonego rozwoju gospodarczego do krajowych strategii i programów działań w

dziedzinie handlu;

5. uważa, że trwałe strategie rozwoju gospodarczego powinny uwzględniać między innymi:
 - udział sektora prywatnego w realnej gospodarce;
 - spójność regionalną i integrację rynków dzięki współpracy transgranicznej;
 - rozwój otwartego i uczciwego handlu opartego na kierujących się zasadami wielostronnych ramach handlowych;
6. przypomina o znaczeniu inwestycji, których celem jest tworzenie, rozwijanie i wzmocnienie niezbędnej infrastruktury portowej, transportowej, energetycznej i telekomunikacyjnej, w szczególności infrastruktury transgranicznej;
7. zachęca kraje otrzymujące pomoc na rzecz rozwoju poprzez handel do równoczesnego zmobilizowania własnych zasobów wewnętrznych, w tym dochodów budżetowych, dzięki odpowiedniemu poborowi podatków i kapitałowi ludzkiemu; wzywa Komisję do wspierania – w przypadku, gdy kraje te uzyskują dochody z eksploatacji zasobów naturalnych – przejrzystego i zrównoważonego gospodarowania nimi; podkreśla konieczność ustanowienia zasady pełnej przejrzystości w odniesieniu do płatności na rzecz rządów dokonywanych przez europejskie przedsiębiorstwa; wzywa Komisję do wspierania zrównoważonych strategii industrializacji w krajach rozwijających się mających na celu obrót produktami posiadającymi wartość dodaną;
8. uważa, że opracowane przez Unię narzędzia w dziedzinie udzielania pomocy rozwojowej poprzez handel i inwestycje, w szczególności zmieniony ogólny system preferencji oraz umowy o partnerstwie gospodarczym, są skuteczne; podkreśla jednak, że pomoc na rzecz handlu nie ogranicza się jedynie do tych instrumentów; przypomina Unii jej cel, jakim jest zwiększenie do 2015 r. całkowitego budżetu przeznaczanego na pomoc do 0,7% PKB; wzywa Komisję do zwiększenia w całkowitej ofercie pomocy części przeznaczonej na pomoc techniczną, w tym w obszarze normalizacji; apeluje do Unii o większą spójność w realizacji jej polityki handlowej, rolnej, środowiskowej, energetycznej i na rzecz rozwoju;
9. uważa za konieczne, aby europejska polityka pomocy na rzecz rozwoju poprzez wymianę handlową uwzględniała wszystkie aspekty innowacji – zarówno innowacje finansowe, jak i innowacje technologiczne i organizacyjne – w oparciu o najlepsze praktyki;
10. zaleca, aby Komisja wynegocjowała włączenie prawdziwie egzekwowalnych przepisów o prawach człowieka do wszystkich przyszłych dwustronnych umów o handlu i współpracy, tak aby faktycznie wnieść wkład w oparte na prawach człowieka podejście do rozwoju;
11. podkreśla znaczenie godziwego poziomu płac oraz godziwych warunków bezpieczeństwa pracy dla trwałego globalnego systemu handlu i nowych globalnych łańcuchów produkcji; przypomina w związku z tym Komisji o jej komunikacie „Promowanie godnej pracy dla wszystkich”;
12. wzywa wszystkie podmioty udzielające pomocy – publiczne i prywatne – do lepszej koordynacji działań i dostosowania ich proporcjonalnie do obecnych funduszy,

szczególnie w obecnym kontekście ograniczeń budżetowych; przypomina, że obecnie państwa BRICS są jednocześnie beneficjentami i podmiotami udzielającymi pomocy; wzywa te państwa do współpracy z Unią, aby wymieniać się swoimi doświadczeniami i usprawniać odpowiednie działania oraz przyjmować większą odpowiedzialność wobec krajów słabiej rozwiniętych i w ramach społeczności podmiotów udzielających pomocy; niepokoi się coraz szerszym stosowaniem praktyki pomocy związanej i wzywa kraje rozwinięte i duże gospodarki wschodzące do powstrzymania się od jej stosowania;

13. pragnie, aby – w celu zagwarantowania spójności polityki prowadzonej przez UE – zacieśniono współpracę między różnymi służbami Komisji i ESDZ oraz między trzema instytucjami: Komisją, Radą i Parlamentem Europejskim;
14. podkreśla, że przedsiębiorstwa europejskie, ich spółki zależne i podwykonawcy, z uwagi na ich znaczenie w międzynarodowej wymianie handlowej, odgrywają zasadniczą rolę w promowaniu i upowszechnianiu norm społecznych oraz norm pracy na świecie; jest zdania, że europejskie przedsiębiorstwa, które przenoszą swoją produkcję do krajów o niższym poziomie zobowiązań socjalnych, powinny ponieść odpowiedzialność, również przed sądami europejskimi, za ewentualne szkody lub negatywne konsekwencje zewnętrzne ponoszone przez ludność lokalną;
15. wzywa Komisję do zwiększenia spójności między polityką handlową i jej celami rozwojowymi przez dopilnowanie, by przepisy zawarte w umowach handlowych z krajami rozwijającymi się nie utrudniały dostępu wszystkich do wody, gruntów i innych podstawowych zasobów naturalnych, nie utrudniały rozwoju usług publicznych i dostępu lokalnych MŚP do zamówień publicznych;
16. zwraca się do Komisji Europejskiej i do wszystkich podmiotów udzielających pomocy o wypracowanie innowacyjnych form finansowania i partnerstw na rzecz rozwoju; przypomina w związku z tym, że partnerstwa publiczno-prywatne, mikrokredyty, dochody z podatków od transakcji finansowych i wzajemne pożyczki także mogą wnieść wkład w przyspieszanie rozwoju za pośrednictwem handlu; popiera m.in. tworzenie partnerstw na osi południe-południe i partnerstw trójstronnych; zaleca lepszą koordynację projektów rozwojowych finansowanych przez regionalne banki rozwoju i Bank Światowy/Międzynarodową Korporację Finansową i powszechne stosowanie metody międzyregionalnych systemów finansowania, jak finansowanie w ramach funduszu powierniczego UE na rzecz infrastruktury w Afryce; zaleca zachęcanie krajów beneficjentów do ustanowienia uczciwych, przejrzystych i kompleksowych krajowych systemów podatkowych w celu zapewnienia trwałego źródła finansowania;
17. uważa, że kryteria oceny polityki i programów rozwoju poprzez wymianę handlową i inwestycje powinny uwzględniać nie tylko statystyki dotyczące wskaźnika wzrostu i wymiany handlowej, ale także liczby utworzonych miejsc pracy i poprawy jakości życia mieszkańców krajów rozwijających się pod kątem rozwoju społecznego, kulturalnego i środowiskowego.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	23.1.2013
Wynik głosowania końcowego	+: 20 -: 1 0: 8
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	William (The Earl of) Dartmouth, Maria Badia i Cutchet, Nora Berra, Daniel Caspary, George Sabin Cutaş, Christofer Fjellner, Yannick Jadot, Metin Kazak, Franziska Keller, Bernd Lange, Vital Moreira, Paul Murphy, Franck Proust, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Henri Weber, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Paweł Zalewski
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Josefa Andrés Barea, Catherine Bearder, Emma McClarkin, Marietje Schaake
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Monika Hohlmeier, Peter Skinner, Nuno Teixeira, Sabine Verheyen

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	19.2.2013
Wynik głosowania końcowego	+ : 25 - : 3 0 : 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Thijs Berman, Michael Cashman, Ricardo Cortés Lastra, Véronique De Keyser, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Mikael Gustafsson, Filip Kaczmarek, Michał Tomasz Kamiński, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Keith Taylor, Eleni Theocharous, Patrice Tirolien, Anna Záborská
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Philippe Boulland, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Enrique Guerrero Salom, Isabella Lövin, Gesine Meissner, Judith Sargentini
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	George Lyon